

Na podlagi tretjega odstavka 6. člena in 66. člena Zakona o zdravju živali (Uradni list RS, št. XXX/25) ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano izdaja

Pravilnik
o ukrepih v zvezi z okužbo z virusom modrikastega jezika (serotipi 1-24)

1. člen
(vsebina)

Ta pravilnik ureja nacionalne ukrepe v zvezi z okužbo z virusom modrikastega jezika (serotipi 1-24) (v nadaljnjem besedilu: BTV) ter izvajanje Delegirane uredbe Komisije (EU) 2020/689 z dne 17. decembra 2019 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta glede pravil za spremljanje, programe izkoreninjenja in status prost nekaterih boleznih s seznama in porajajočih se boleznih (UL L št. 174 z dne 3. 6. 2020, str. 211), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2023/1798 z dne 10. julija 2023 o spremembi Delegirane uredbe (EU) 2020/689 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta glede pravil za spremljanje, programe izkoreninjenja in status prost nekaterih boleznih s seznama in porajajočih se boleznih (UL L št. 233 z dne 21. 9. 2023, str. 24), (v nadaljnjem besedilu: Delegirana uredba 2020/689/EU) v delu, ki se nanaša na ukrepe v zvezi z okužbo z virusom modrikastega jezika (serotipi 1-24) (v nadaljnjem besedilu: BTV).

2. člen
(pomen izrazov)

Izrazi uporabljeni v tem pravilniku pomenijo:

- veterinarska organizacija je organizacija, ki ima v skladu s predpisom, ki ureja mrežo javne veterinarske službe in izvajalcev nalog odobrenih veterinarjev, podeljeno koncesijo za izvajanje dejavnosti javne veterinarske službe, ki niso financirane iz proračuna Republike Slovenije, in jih lahko izvaja na celotnem ozemlju Republike Slovenije;
- živali so dovezetne vrste živali, ki so vsi prežvekovalci;
- premik živali je premik živali znotraj Slovenije;
- vektor so krvosesne mušice iz vrst *Culicoides*, ki lahko prenašajo BTV;
- prva potrditev BTV v obratu pomeni prvo potrditev BTV v obratu po zaključenem obdobju brez aktivnosti vektorjev, ki ga v skladu z 8. členom tega pravilnika določi Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljnjem besedilu: Uprava).

3. člen
(opredelitev primera in uradna potrditev BTV)

- (1) Za izvajanje 9. člena Delegirane uredbe 2020/689/EU je opredelitev primera BTV določena v Prilogi 1, ki je sestavni del tega pravilnika.

- (2) Na podlagi opredelitve primera iz prejšnjega odstavka Uprava v skladu z 31. členom Zakona o zdravju živali (Uradni list RS, št. xx/25) uradno potrdi prisotnost BTV z vpisom v uradno evidenco.

4. člen
(prijava suma)

- (1) Izvajalec dejavnosti, ki posumi na okužbo z BTV, ta sum prijavi veterinarski organizaciji.
- (2) Veterinar veterinarske organizacije (v nadaljnjem besedilu: veterinar), ki posumi na okužbo z BTV ali je prejel prijavo suma iz prejšnjega odstavka, v skladu s 1. točko Priloge 1 tega pravilnika, sum potrdi ali ovrže in o tem obvesti območni urad Uprave (v nadaljnjem besedilu: OU Uprave).

5. člen
(ukrepi ob sumu)

- (1) Veterinar v skladu s pravilnikom, ki ureja informacijski sistem za spremljanje, nadzor in poročanje o določenih boleznih živali za namene laboratorijskih preiskav odvzame vzorce živalim, ki kažejo klinične znake BTV v skladu s Prilogo 2, ki je sestavni del tega pravilnika. Preiskave opravi uradni laboratorij.
- (2) Veterinar do uradne potrditve ali izključitve prisotnosti BTV z vpisom v dnevnik veterinarskih posegov v obratu določi:
1. omejitev premikov živali in zarodnega materiala, ki izvira od živali iz obrata, razen premikov klinično zdravih živali za zakol;
 2. ukrepe za zmanjšanje tveganja, da se prepreči ali zmanjša izpostavljenost živali napadom vektorjev.
- (3) Uprava ob sumu okužbe z BTV izvede postopke iz 3. člena tega pravilnika za uradno potrditev ali izključitev bolezni.

6. člen
(ukrepi po potrditvi)

- (1) Če je bolezen uradno potrjena, vključno z določitvijo serotipa, veterinar z vpisom v dnevnik veterinarskih posegov v obratu določi:
1. prepoved premikov živali, ki kažejo klinične znake BTV iz obrata, kjer je bil potrjen BTV; omejitev ne velja za premike klinično zdravih živali za zakol;
 2. prepoved premikov živali, pri katerih je bil potrjen BTV za obdobje 30 dni po potrditvi bolezni, v druge obrate; prepoved ne velja za premik v klavnico, če taka žival ne kaže kliničnih znakov bolezni;
 3. za zagotavljanje dobrobiti živali, kadar je to potrebno, izvajalec dejavnosti zagotovi zdravljenje živali s simptomatsko in podporno terapijo v skladu z navodili veterinarja ter ustrezno oskrbo živali;
 4. ukrepe za zmanjšanje tveganja, da se prepreči ali zmanjša izpostavljenost živali napadom vektorjev.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek omejitve premikov ne veljajo:
1. za živali, veljavno cepljene proti serotipom BTV, ki krožijo na območju Slovenije;

2. v obdobju brez aktivnosti vektorjev, ki ga določi Uprava v skladu z 8. členom tega pravilnika.

7. člen (cepljenje)

- (1) Uprava lahko, na podlagi ocene tveganja za vnos novih serotipov BTV oziroma za širjenje prisotnih serotipov BTV, določi obvezen program cepljenja.
- (2) Izvajalec dejavnosti mora zagotoviti, da so njegove živali cepljene v skladu s programom cepljenja iz prejšnjega odstavka.
- (3) Program cepljenja iz prejšnjega odstavka vsebuje vsaj naslednje informacije:
 1. območje obveznega cepljenja;
 2. živalske vrste, zajete v obvezno cepljenje;
 3. določitev serotipov BTV, proti katerim bo cepljenje obvezno in
 4. način ter roke za izvedbo obveznega cepljenja.
- (4) Za namene izvedbe cepljenja iz prejšnjega odstavka Uprava v skladu z zakonom, ki ureja veterinarstvo, zagotovi primerno zalogo ustreznega cepiva najpozneje do konca leta za naslednje leto.
- (5) Cepljenje opravijo veterinarske organizacije in podatke o cepljenju vnesejo v EPI.
- (6) Program cepljenja iz tega člena Uprava objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave.

8. člen (spremljanje)

- (1) Za namene zgodnjega odkrivanja vnosa novih serotipov BTV ali kroženja že znanih serotipov BTV Uprava pripravi program spremljanja, kot je ustrezno glede na epidemiološko stanje, in ki vključuje:
 1. pasivno spremljanje z namenom zgodnjega odkrivanja bolezni;
 2. aktivno spremljanje z namenom ugotavljanja razširjenosti in prisotnih serotipov BTV;
 3. entomološko spremljanje z namenom spremljanja populacijske dinamike vektorjev in določitve obdobja brez aktivnosti vektorjev.
- (2) Program spremljanja in način izvajanja programa iz prejšnjega odstavka Uprava objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave.

9. člen (stroški)

- (1) Stroški iz tega pravilnika, ki se krijejo iz proračuna Republike Slovenije, so:
 1. vzorčenje in laboratorijske ter druge preiskave iz 5. člena tega pravilnika za prvo potrditev bolezni v obratu;
 2. nabava primerne količine ustreznega cepiva iz 7. člena tega pravilnika; nabava cepiva vključuje nabavo, skladiščenje, sproščanje na trg in distribucijo cepiva BTV do veterinarskih organizacij s koncesijo;
 3. spremljanje iz 8. člena tega pravilnika.
- (2) Stroški izvedbe cepljenja iz 7. člena tega pravilnika bremenijo izvajalca dejavnosti.
- (3) Ne glede na prejšnji odstavek lahko zaradi spremembe epidemiološke situacije, minister, pristojen za veterinarstvo, odredi drugače.

10. člen
(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje boleznih modrikastega jezika (Uradni list RS, št. 73/12).

11. člen
(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007 - 421/2025
Ljubljana, dne
EVA 2025-2330-0096

Mateja Čalušič
ministrica za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano

Priloga 1: Opredelitev primera BTV

1. Sum na BTV

Pri živali, pri kateri se pojavi kateri od naslednjih kliničnih znakov, lahko sumimo na prisotnost BTV:

- povišana temperatura,
- izcedek iz smrčka in slinjenje, kasneje slina postane penasta,
- pordeli smrček in očesne veznice, pojavijo se otekline sluznice ustnic, dlesni, brezzobe plošče in jezika, razjede po smrčku in ustni votlini, včasih tudi po vimenu,
- padec mlečnosti, mastitis,
- oteženo gibanje živali, otečen in pordel svitkov rob,
- težave v reprodukciji,
- pogin.

Znaki so najizrazitejši pri ovcah. Pri govedu bolezen običajno poteka v blažji obliki, lahko pa tudi brez opaznih znakov.

Sum na BTV postavimo na podlagi kliničnih znakov v povezavi z rezultati epidemiološke poizvedbe in anamnestičnimi podatki, vključno z rezultati entomološkega nadzora.

BTV ni mogoče potrditi samo na podlagi kliničnih znakov, razen v primeru, ko je prisotnost BTV oziroma kroženje BTV na določenem geografskem območju že potrjena.

2. Potrjen primer BTV

Preiskave za laboratorijsko potrditev BTV so določene v Poglavlju 3.1.3 diagnostičnega priročnika Svetovne organizacije za zdravje živali (v nadaljnjem besedilu: WOAAH), ki je dostopen na spletni strani v angleškem jeziku: <https://www.woah.org/en/what-we-do/standards/codes-%20and-manuals/> in v protokolih referenčnega laboratorija EU za BTV (v nadaljnjem besedilu: EURL), ki so dostopni na spletni strani EURL v angleškem jeziku: <https://www.mapa.gob.es/en/ganaderia/temas/laboratorios-sanidad-genetica/referencia-ue/diagnostico/diagnostico--lengua-azul> oziroma v protokolih nacionalnega referenčnega laboratorija za BTV.

Uprava uradno potrdi BTV ob upoštevanju pogojev iz 77. člena Uredbe 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o prenosljivih boleznih živali in o spremembi ter razveljavitvi določenih aktov na področju zdravja živali (»Pravila o zdravju živali«) (UL L št. 84 z dne 31. 3. 2016, str. 1), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2024/2623 z dne 30. julija 2024 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta glede pravil za odobritev in priznanje statusa prosti bolezni za kompartimente, v katerih se gojijo kopenske živali (UL L št. 2024/2623 z dne 4. 10. 2024), (rezultate kliničnih in laboratorijskih preiskav, epidemiološke poizvedbe, druge razpoložljive epidemiološke podatke) in 9. člena Delegirane uredbe 2020/689/EU.

Definicija primera BTV v skladu z EURL, ki je dostopna na njihovi spletni strani in v skladu z definicijo WOAAH, je:

1. povzročitelj bolezni, razen cepnih sevov, je bil izoliran iz vzorcev živali ali skupine živali ali

2. nukleinska kislina ali antigen, specifičen za BTV, ki ni posledica cepiva, je ugotovljen v vzorcu živali ali skupine živali, ki kažejo klinične znake, skladne z boleznijo modrikastega jezika, ali epidemiološko povezano s sumom ali potrjeno okužbo ali
3. pozitiven rezultat diagnostične metode, s katero se posredno dokazuje povzročitelja, ki ni posledica cepljenja, je bil pridobljen v vzorcu živali ali skupine živali, ki kaže klinične znake bolezni ali epidemiološko povezavo s sumom ali potrjeno okužbo.

Priloga 2: Odvzem vzorcev za laboratorijske preiskave

1. Ob prvem sumu na BTV v obratu veterinar odvzame živalim, ki kažejo klinične znake BTV, vendar ne več kot petim živalim v istem obratu, naslednje vzorce za laboratorijsko preiskavo:
 - ena epruveta krvi brez dodatkov (serološka epruveta);
 - ena epruveta krvi z dodatkom antikoagulanta EDTA in
 - bris izcedkov (po potrebi).
2. Če je žival, ki je kazala klinične znake, na podlagi katerih je bil postavljen sum na BTV, poginila, veterinar pošlje truplo poginule živali, vendar ne več kot tri poginule živali na obrat, na sekcijo in nadaljnje preiskave za potrditev BTV.
3. Veterinar odvzem vzorcev vnese v informacijski sistem za spremljanje, nadzor in poročanje o določenih boleznih živali - EPI in izbere namen – »Drugo – sum bolezni«, plačnik »Proračun«.
4. Pri vseh živalih, ki se vzorčijo zaradi suma na BTV, je treba diferencialno diagnostično izključiti prisotnost slinavke in parkljevke (SIP) in okužbe z virusom epizootske hemoragične bolezni (EHD) ter pri drobnici še okužbe z virusom kuge drobnice (PPR).
5. Uradni laboratorij na prejetih vzorcih iz 1. in 2. točke te priloge opravi:
 - a) preiskave na prisotnost specifičnih protiteles proti BTV na vzorcu krvi iz serološke epruvete;
 - b) preiskave na prisotnost virusa BTV, SIP, EHD in PPR na vzorcih iz druge in tretje alineje 1. točke ter na vzorcih iz 2. točke.
6. Če je rezultat preiskave na prisotnost virusa BTV pozitiven, je treba opraviti še genotipizacijo za določitev serotipa virusa.